

Arbetslösheten delar Sverige

Så skiljer sig jobbläget mellan regionerna – varför?

Ekonomisk utblick, februari 2026

Ekonomisk utblick är kortare ekonomiska analyser om frågor som är relevanta för Unionen. De författas av Unionens tillförordnade chefsekonom Tobias Lundquist och medarbetare på enheten avtal och politik. Denna analys är skriven av Simon Froster Delbom, ekonom.

Sammanfattning

Under de senaste årens lågkonjunktur har arbetsmarknaden försvagats i Sverige. Mellan sommaren 2023 och 2025 ökade arbetslösheten men sedan dess syns tydliga tecken på en vändning. Arbetslösheten har minskat i samtliga län sedan i somras och antalet lediga jobb har ökat något de senaste månaderna.

Arbetsmarknadsläget skiljer sig åt beroende på var i landet man tittar. Norrbottens län har landets lägsta arbetslöshet med 3,8 procent, samtidigt som Skåne län har den högsta på 8,9 procent. 15 000 fler hade haft ett arbete i Skåne om arbetslösheten hade varit som i Sverige som helhet. Sysselsättningsgraden följer i stort samma mönster som arbetslösheten men påverkas mer av olikheter i åldersstruktur. Skillnader i utbildningsnivå, demografi och näringslivsstruktur kan ge ledtrådar till att förstå dessa vitt skilda jobblägen i Sverige.

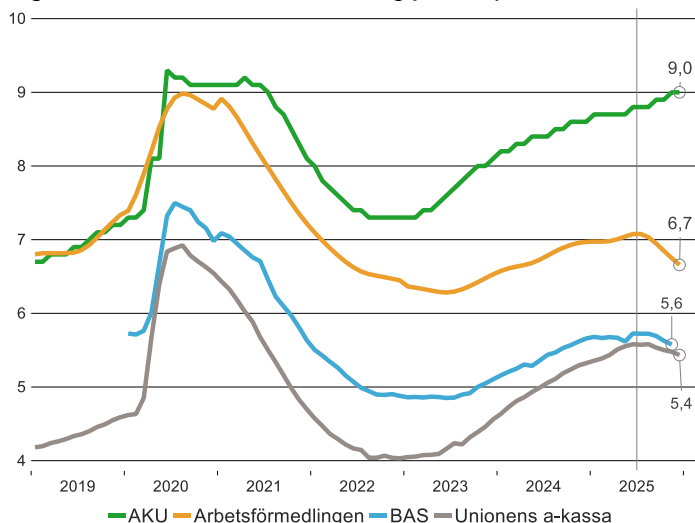
Ett län med låg arbetslöshet behöver inte nödvändigtvis vara utan utmaningar. Trots lägre ekonomisk aktivitet de senaste åren är kompetensbrist fortsatt ett av de största problemen för företag att kunna expandera. Ökad inflyttning av kvalificerad arbetskraft från andra län och länder kan vara en lösning och nettoinflyttningen har varit positiv i 20 av 21 svenska län de senaste sex åren. I ungefär hälften av länen har det skett en utflyttning till andra län men fler har flyttat in från andra länder vilket lett till ett positivt netto.

Satsningar på utbildning och andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder skulle också kunna vara en lösning för att fler ska kunna vara med och bidra på arbetsmarknaden. Under konjunkturnedgången har dock antalet deltagare i Arbetsförmedlingens insatser och program minskat i 20 av 21 län. I Skåne län är nästan 4 000 personer fler inskrivna hos Arbetsförmedlingen jämfört med sommaren 2023 men samtidigt är det 1 200 färre deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Alla som har blivit arbetslösa skulle inte nödvändigtvis hjälpas av dessa åtgärder men ingenting talar för att färre skulle vara i behov av stödinsatser nu än innan konjunkturnedgången. Även om läget nu ljusnar för vissa grupper på arbetsmarknaden riskerar andra att hamna än längre ifrån den.

Unionens budskap är tydligt. Regeringen måste stärka Arbetsförmedlingen genom att öka den lokala närvaron med fler arbetsförmedlare runt om i Sverige. Satsningarna på utbildningsinsatser måste öka kraftigt och fler arbetslösa behöver genomgå utbildning, detta gäller såväl reguljär utbildning som arbetsmarknadsutbildning. Även antalet subventionerade anställningar behöver öka – de kan vara ett avgörande första steg tillbaka till arbetsmarknaden för många.

Splittrad bild av arbetslösheten nationellt

Diagram 1 Arbetslöshet, 2019–2025, säsongjusterat, procent

Not: AKU och Arbetsförmedlingens mått är också trendjusterade.

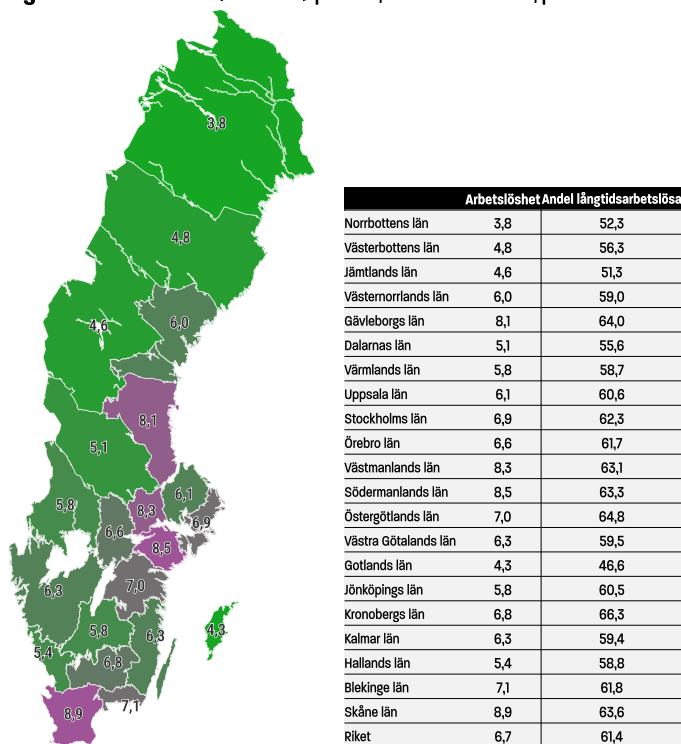
Källa: Macrobond, SCB, Arbetsförmedlingen och IAF

I december 2025 var arbetslösheten fortfarande hög. De senaste månaderna har dock de olika arbetslöshetsmått som finns i Sverige rört sig i olika riktningar. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) var arbetslösheten 9 procent vilket var högre än i början av året. Samtidigt har arbetslösheten enligt Arbetsförmedlingens (AF) mått, som är baserat på antalet inskrivna arbetslösa, sjunkit sedan i juli och var i december 6,7 procent. Andelen arbetslösa medlemmar i Unionens a-kassa har minskat de senaste månaderna vilket också är en utveckling som återfinns i andra a-kassor. Sedan 2020 finns arbetslöshetsmättet Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) som är baserat på arbetsgivarintyg. Enligt BAS var arbetslösheten relativt stabil under 2025 och uppmättes i november till 5,6 procent.

Bilden av utvecklingen under 2025 blir alltså olika beroende på val av arbetslöshetsmått. Att AKU:n har ökat beror på att andelen arbetslösa i arbetskraften har ökat mer än vad andelen sysselsatta har gjort. En strukturell förklaring till nivåskillnaderna mellan AKU respektive AF och BAS är att heltidsstuderande på gymnasial och eftergymnasial nivå som söker arbete räknas in i det förra måttet men inte i de senare. I utblicken används AF och BAS vilket är ett högst medvetet val. En stor fördel är att dessa mått baseras på information i register och inte på en enkätundersökning med statistisk osäkerhet på grund av urvalsproblematik och problem med svarsfrekvens.

Stora regionala skillnader i arbetslöshet

Diagram 2 Arbetslöshet (16–65 år) per län, december 2025, procent

Källa: Arbetsförmedlingen, Macrobond och egna beräkningar

Kartan visar att det finns stora regionala skillnader i arbetslöshet med den lägsta noteringen i Norrbottens län på 3,8 procent samt den högsta i Skåne län på 8,9 procent. Detta beror främst på strukturella faktorer som befolkningens sammansättning och näringslivsstruktur. Ett län med en högre utbildningsnivå tenderar att ha en lägre arbetslöshet än ett län med lägre utbildningsnivå. På grupp-nivå är utrikesfödda arbetslösa i högre utsträckning än inrikesfödda, även när jämförelsen mellan de två grupperna tagit hänsyn till nivå på utbildningsbakgrund¹. Ett län med samma utbildningsnivå som ett annat län, men med högre andel utrikesfödda, tenderar alltså att ha en högre arbetslöshet. Även skillnader i näringslivsstruktur kan

¹ Arbetslösheten för inrikesfödda var 4,3 procent i december (AF). Motsvarande för födda i Europa ex. Sverige samt utanför Europa var 9,6 respektive 17,3 procent. Skillnaden kan exempelvis bero på svårigheter att validera utländsk utbildning, bristande kunskaper i svenska och om arbetsmarknaden samt diskriminering.

påverka om, en för länet viktig bransch, drabbas hårt av en konjunkturedgång och/eller strukturomvandling.

I december 2025 var arbetslösheten högst i Skåne, Södermanlands, Västmanlands och Gävleborgs län. Andelen i den arbetsföra befolkningen med som lägst gymnasial utbildning är mindre i dessa län än för Sverige som helhet. I Skåne och Västmanland utgör utrikesfödda en större andel av befolkningen än rikssnittet medan så inte är fallet i Gävleborgs län och i Södermanlands län. Andelen långtidsarbetslösa (mer än 6 månader) är bland de högsta i Sverige i dessa län.

Lägst var arbetslösheten i Norrbottens, Gotlands, Jämtlands och Västerbottens län. I de tre nordligaste länen är andelen med minst gymnasial utbildning bland de största i Sverige medan en ungefär lika stor andel av den gotländska befolkningen som i riket som helhet har en gymnasieutbildning. Andelen utrikesfödda samt långtidsarbetslösa är mycket lägre i dessa län än i Sverige som helhet.

Tabell 1 Befolkningssammansättning, 2024, antal och andel av befolkningen

	Inväånare	Gymnasie eller högre	Eftergymnasial	Utrikesfödda
Blekinge	157 000	84,0	37,3	15,1
Dalarna	286 000	82,8	32,3	13,1
Gotland	60 000	84,3	35,3	9,0
Gävleborg	285 000	82,2	32,0	14,1
Halland	345 000	84,2	38,8	15,1
Jämtland	133 000	85,8	36,4	10,7
Jönköping	370 000	81,8	35,3	19,5
Kalmar	246 000	82,6	34,1	15,1
Kronoberg	203 000	82,9	37,1	21,2
Norrbotten	249 000	86,6	35,2	12,9
Skåne	1 428 000	83,8	43,9	24,0
Stockholm	2 473 000	86,0	51,6	27,6
Södermanland	302 000	81,0	33,4	20,8
Uppsala	408 000	85,9	47,0	20,1
Värmland	283 000	84,8	36,2	14,2
Västerbotten	281 000	87,7	43,2	13,3
Västernorrland	242 000	84,1	34,7	11,7
Västmanland	281 000	82,7	36,6	22,4
Västra Götaland	1 773 000	84,2	42,9	20,8
Örebro	308 000	83,3	36,9	17,4
Östergötland	472 000	83,8	40,6	17,4
Riket	10 585 000	84,4	42,5	20,8

Källa: SCB, Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

Arbetslösheten i Stockholms län är något högre än i riket. Stockholm har den högsta andelen i landet med en eftergymnasial utbildning, nästan 20 procentenheter högre än Gävleborg där andelen är lägst. Andelen med som lägst gymnasial utbildning är också högre i Stockholm än rikssnittet. Andelen utrikesfödda är klart högst i

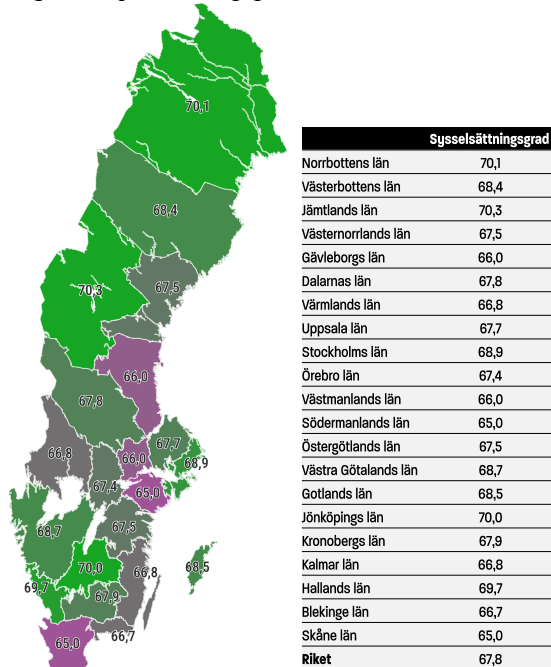
landet. Om Stockholm exkluderas från det nationella snittet sjunker den andelen till 19 procent. Andelen med eftergymnasial utbildning minskar med 3 procentenheter utan Stockholms län.

I Västra Götalands län är arbetslösheten lägre än nationellt och demografin är ungefär som rikssnittet både gällande utbildning och andel utrikesfödda. Värmlands, Hallands och Jönköpings län har också en arbetslöshet under det nationella snittet. Blekinge, Örebro och Kalmar län är närmare den nationella nivån. I Kronobergs och Östergötlands län är andelen långtidsarbetslösa högst i landet.

Även om befolkningssammansättningen är en viktig förklaring till de strukturella skillnaderna i arbetslöshet så är det inte den enda. Ett illustrativt exempel på det är Dalarnas län vars befolkningssammansättning och näringslivsstruktur liknar grannlandet Gävleborg men har en arbetslöshet som är 3 procentenheter lägre. Långtidsarbetslösa utgör också en betydligt lägre andel av de arbetslösa i Dalarna.

Sysselsättningsgraden följer i stort arbetslöshetsmönstret

Diagram 3 Sysselsättningsgrad (15–74 år) efter län, oktober 2025

Källa: SCB (BAS) och egna beräkningar

Sysselsättningsgraden (15–74 år) är ett annat mått som beskriver arbetsmarknadsläget. I stort uppvisar sysselsättningsgraden samma regionala mönster som arbetslösheten. De strukturella faktorerna

som påverkar arbetslöshetstalet påverkar även sysselsättningsgraden. En skillnad är att gruppen som inkluderas i sysselsättningsgraden är större då även 66–75 åringar räknas med vilket har viss betydelse då andelen i denna ålder skiljer sig åt mellan länen.

Skåne, Södermanlands, Gävleborgs och Västmanlands län hade i oktober 2025 de lägsta sysselsättningsgraderna i Sverige. Sysselsättningsgraden var högst i Jämtlands, Norrbottens, Jönköpings och Hallands län. Stockholms och Västra Götalands län hade båda en högre sysselsättningsgrad än rikssnittet som låg på 67,8 procent.

Näringslivsstrukturen i Skåne liknar rikssnittet mest

Tabell 2. Näringslivsstruktur, 2024, andel av de sysselsatta, procent

	Jordbruk	Industri	Bygg	Handel	Tjänster	Offentlig
Blekinge	2,4	18,4	6,4	7,7	23,5	41,3
Dalarna	3,1	15,5	8,9	10,4	24,2	37,6
Gotland	5,7	6,9	8,6	9,2	27,4	41,5
Gävleborg	2,9	14,5	8,6	9,2	27,0	37,6
Halland	2,6	12,6	8,5	14,9	26,2	35,0
Jämtland	4,7	8,6	8,0	9,7	28,9	39,9
Jönköping	2,6	21,7	6,0	11,8	24,0	33,6
Kalmar	4,3	17,6	7,0	10,0	23,6	37,1
Kronoberg	3,0	18,7	6,1	11,3	27,6	33,2
Norrbotten	3,0	14,7	9,9	9,0	27,3	36,0
Skåne	1,7	9,9	7,0	12,9	33,6	34,6
Stockholm	0,3	6,1	6,3	12,2	47,1	27,9
Södermanland	2,0	13,6	8,4	11,0	25,3	39,4
Uppsala	1,8	8,4	7,9	10,4	30,0	41,3
Värmland	3,3	14,6	7,9	11,2	26,3	36,4
Västerbotten	3,1	15,2	8,1	9,0	26,3	38,1
Västernorrland	3,2	13,3	7,7	9,3	28,8	37,5
Västmanland	1,6	18,4	7,1	10,7	27,6	34,4
Västra Götaland	1,4	13,7	6,9	12,2	32,9	32,5
Örebro	1,8	15,1	7,2	11,3	25,6	38,9
Östergötland	2,2	15,1	6,6	10,0	31,6	34,3
Riket	1,8	11,8	7,1	11,5	34	33,5

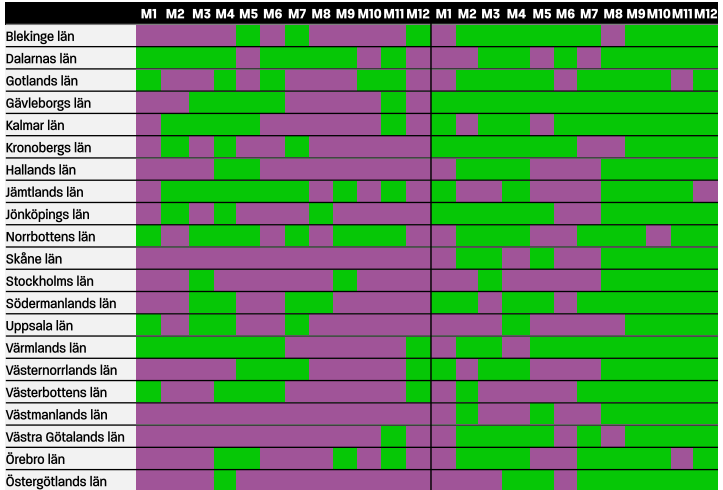
Not: Jordbruk är SNI A, Industri är SNI B-E, Bygg är SNI F, Handel är SNI G, Tjänster är SNI H-N + R-U, Offentlig är SNI O-Q. Källa: SCB och egna beräkningar

Näringslivsstrukturen skiljer sig kraftigt åt mellan länen vilket framför allt kan ha betydelse för hur konjunktur och strukturomvandling påverkar den regionala arbetsmarknaden. Jönköpings, Kronobergs och Västmanlands län har de högsta andelarna industri i landet även om Västra Götalands är det största industrilänet räknat i antalet anställda. Skillnaderna inom bygg är mindre vilket är mer förväntat då behovet av nybyggnation borde finnas i alla län om än i olika högrader. Andelen som arbetar inom handeln är högst i Halland. Stockholms län särskiljer sig med en mycket hög andel privata tjänster. Nästan hälften av de sysselsatta i Stockholms län återfinns i denna

sektor, att jämföra med tvåan på listan Skåne med ungefär en tredjedel och mindre än en fjärdedel i Blekinge, Kalmar, Jönköping och Dalarna. Stockholms särklassiga förstaplats i detta avseende återspeglar den relativt höga utbildningsnivån i länet eftersom många av de som arbetar inom tjänsteföretag har eftergymnasial utbildning. Även de andra storstadsregionerna uppvisar samma mönster med relativt övriga länen stor andel sysselsatta inom privata tjänster och stor andel med högre utbildning. De regionala skillnaderna i offentlig sektor beror främst på sysselsättningen inom civila myndigheter och försvaret (SNI O) där Blekinge och Gotland har de högsta andelarna i landet. Skillnaderna är mindre inom utbildningsväsendet respektive vård och omsorg samt socialtjänst (SNI P och Q), undantaget Stockholms län. Näringslivsstrukturen i Skåne län påminner mest om rikssnittet, följt av Östergötlands län.

Förbättrat arbetsmarknadsläge i slutet av 2025

Diagram 3 Arbetslöshetsförändring mot föregående månad efter län, grönt = förbättring och lila = försämring, 2024M1-2025M12, säsongsrensat

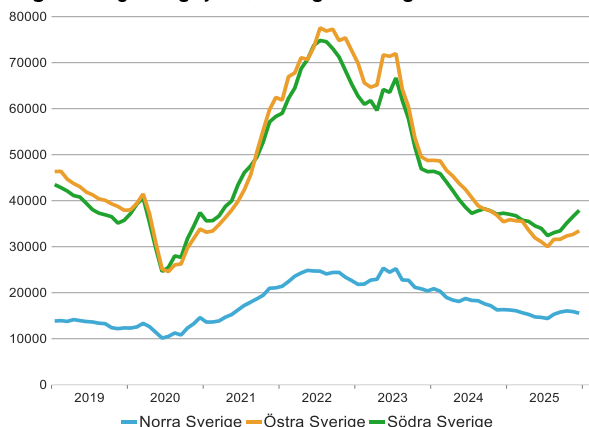
Källa: Macrobond, Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

Under 2024 steg arbetslösheten i samtliga län med undantag för Norrbottens, Jämtlands samt Dalarnas län. Särskilt mycket steg arbetslösheten i storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Gemensamt för dessa län är att en stor andel av arbetskraften har eftergymnasial utbildning och under 2024 steg arbetslösheten särskilt för denna grupp. Under det första halvåret av 2025 fortsatte arbetslösheten att öka men sedan i somras har arbetslösheten istället sjunkit i samtliga län. Mest har arbetslösheten minskat i Västmanlands län (0,7 procentenheter) medan arbetslösheten endast minskat med 0,1 procentenheter i Jämtlands län, dock från en lägre nivå.

Färre nya lediga jobb – vändning i sikte 2026?

Utvecklingen för nya lediga jobb hos Arbetsförmedlingen har varit liknande i hela landet de senaste åren med en kraftig ökning under 2021 och delvis under 2022. Trenden har därefter varit negativ, men de senaste månaderna har vissa tecken på ett trendbrott synts då antalet nya lediga jobb ökat något, särskilt i södra Sverige.

Diagram 4 Nya lediga jobb, säsongrensat, glidande medelvärde ett kvartal

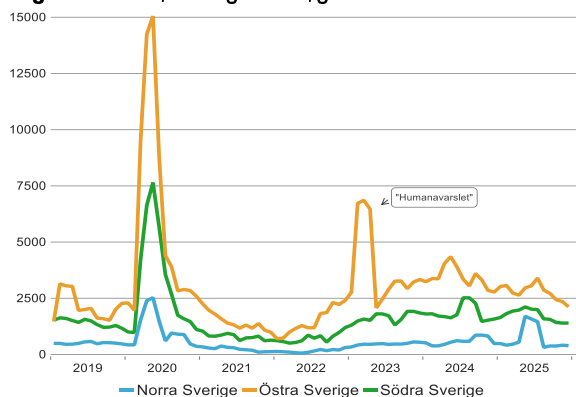

Not: NUTS 1 klassificering av Sveriges län.

Källa: Macrobond, Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

Varselstatistiken från Arbetsförmedlingen visar en förhöjd nivå de senaste åren efter en förhållandevis låg nivå 2021 och 2022. Den tillfälliga ökningen i norra Sverige under 2025 beror förmodligen på Northvolts konkurs i mars. I östra och södra Sverige har varslen sjunkit något under 2025 men de är fortfarande på en hög nivå.

Diagram 5 Varsel, säsongrensat, glidande medelvärde ett kvartal

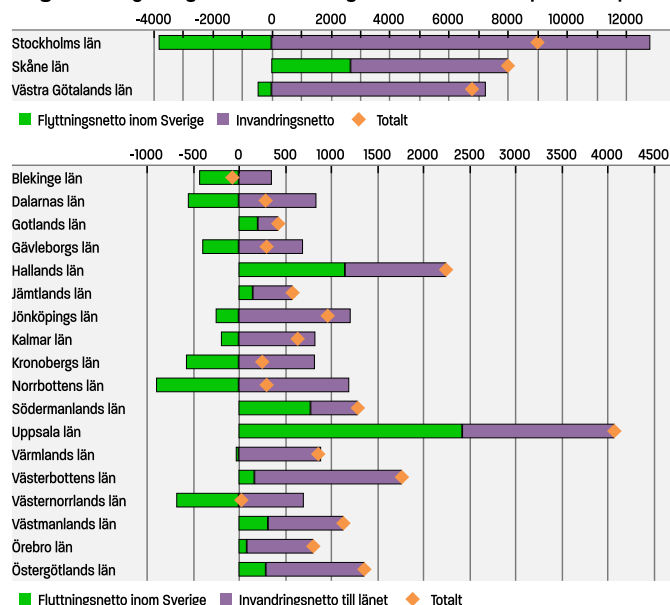

Not: NUTS 1 klassificering. Den stora ökningen 2023 i östra Sverige beror delvis på ett orealliserat varsel på omsorgsbolaget Humana.

Källa: Macrobond, Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

Ökad total inflyttning i nästan alla län 2019–2024

Diagram 6. Flyttningar och invandring, 2019–2024, antal personer per år

Not: Observera olika skalor för de tre största länen jämfört med övriga.

Källa: SCB och egna beräkningar

Om kompetensbrist är ett av de största problemen på den regionala arbetsmarknaden kan inflyttning och/eller arbetskraftsinvandring vara ett sätt för att förbättra arbetsmarknadsläget. I samtliga län med undantag för Blekinge var det fler som flyttade till länen än omvänt mellan 2019–2024. I 10 av 21 län ökade både nettoinflyttningen från andra län och nettoinvandringen från andra länder. I 11 län, däribland Stockholm och Västra Götaland, flyttade fler personer från länen till andra län än det var som flyttade dit från ett annat län. I snitt ökade den totala inflyttningen till Skåne med 8 000 personer per år under denna period, notera samtidigt att Skåne är det län som har den högsta arbetslösheten. Till Västmanland och Södermanland, som också har hög arbetslöshet, flyttade fler till än från av både invånare från andra län och länder. Fler flyttade från Gävleborg till andra län än omvänt men invandringen var större än utvandringen. Norrbotten och Västernorrland som har låg arbetslöshet, hade samma mönster som Gävleborgs län. I Uppsala och Halland ökade nettoinflyttningarna både från andra län och länder i särskilt snabb takt. Sammantaget säger flyttstatistiken ingenting om vilka kvalifikationer som de inflyttade har, varken de från andra län eller länder, men att vara ett län som folk vill flytta till, snarare än från, ger förmodligen arbetsmarknaden bättre förutsättningar.

Ojämn kvalitet på matchningen i länen

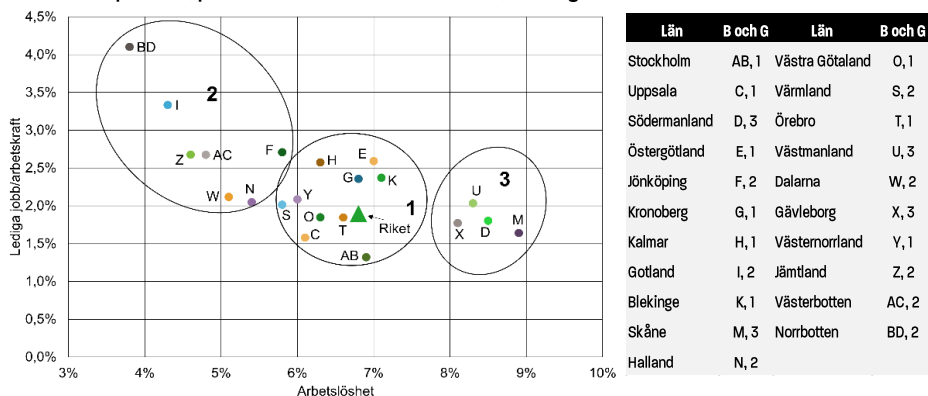
Även om antalet lediga jobb har minskat de senaste åren kvarstår ett matchningsproblem på svensk arbetsmarknad där arbetsgivare inte hittar personer med rätt kompetens att anställa. I den senaste upplagan av undersökningen Branschbarometern, som riktar sig till Unionens fackklubbar och som avslutades i oktober, var kompetensbrist den tredje vanligaste orsaken till att företag inte kan expandera verksamheten i Sverige.

Ett Beveridge-diagram illustrerar hur väl eller illa arbetsmarknaden fungerar, genom att kombinera data om arbetslöshet (på x-axeln) med data om antalet lediga jobb i förhållande till hela arbetskraften (på y-axeln). Om län A hamnar långt ner till vänster i diagrammet medan län B vid samma tidpunkt hamnar långt upp till höger, visar det att A:s arbetsmarknad är i ett mycket mer gynnsamt läge: låg arbetslöshet råder samtidigt som arbetsgivarnas behov av arbetskraft är väl tillgodosett.

För att län B ska kunna närma sig län A behöver insatser göras för att bättre para ihop arbetslösa med lediga jobb. Det kan handla om utbildningsinsatser, att få arbetsgivare att förändra sitt sätt att krävställa, rekrytera och introducera till lediga jobb eller att på olika sätt ge incitament till arbetslösa att flytta till regioner i landet där efterfrågan på deras kompetens finns.

I diagrammet, där varje län representeras av en prick med en länsbokstav, har data om arbetslöshet och lediga jobb lagts in. Tre grupperingar av län framträder med olika arbetsmarknadsläge.

Diagram 7 Antal lediga jobb i förhållande till arbetskraftens storlek, arbetslöshet, procent, per län och riket, december 2025, säsongrensat

Not: B = Bokstav och G = Grupp.

Källa: SCB, Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

De största utmaningarna återfinns i länen i grupp 3 där arbetslösheten är hög. Eftersom tillsättningen av lediga jobb är relativt god – länen befinner sig inte långt upp på y-axeln – är det främst en tillväxt av nya jobb som skulle förbättra arbetsmarknadsläget i dessa län. Det är dock lättare sagt än gjort. Som analysen tidigare visat har länen en lägre utbildningsnivå än genomsnittet i Sverige vilket är en brist när nya jobb ska till. De arbetslösas kvalifikationer räcker i många fall inte räcker till för de jobb som skapas. Här skulle satsningar på arbetsmarknadsutbildningar vara av särskilt stort intresse.

Länen i grupp 2 har en mer gynnsam situation än de i grupp 3 med en betydligt lägre arbetslöshet. Det finns dock en tydlig matchningsproblematik i länen med förhållandevis många lediga jobb. Länen skulle förmodligen gynnas av en ökad inflyttning eller inpendling av arbetskraft från andra län. Utbildningsnivån skiljer sig åt mellan länen men i flera län skulle satsningar på mer utbildning sannolikt ha god effekt för att sluta kompetensgapet.

Grupp 1, som är den största och som består av några av Sveriges befolkningsmässigt största län, har genomsnittlig arbetslöshet och antal lediga jobb. En ökad jobbtillväxt i kombination av utbildningsinsatser hade varit gynnsam för att förbättra arbetsmarknadsläget i flera av dessa län.

Arbetsmarknadspolitiken levererar inte

Fler arbetslösa men färre deltagare i program

Sedan sommaren 2023, när arbetslösheten började stiga nationellt, har antalet inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen ökat i de flesta län i Sverige. Samtidigt har antalet deltagare i arbetsmarknadspolitiska program under samma period minskat i 20 av 21 län. Endast i Stockholms län har antalet deltagare ökat – men antalet inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen har samtidigt vuxit mer än 10 gånger mer.

I Skåne, det län som har den högsta arbetslösheten, har de inskrivna hos Arbetsförmedlingen ökat med 3 900 personer medan deltagarna i program minskat med drygt 1 200 personer. I Västmanlands län har antalet inskrivna ökat med drygt 1 100 personer och deltagare i program minskat med ungefär 140 individer. Liknande mönster med fler arbetslösa men färre deltagare i arbetsmarknadspolitiska program syns även i Kalmar, Hallands, Jämtlands, Jönköpings, Uppsala, Västerbottens, Västra Götalands, Örebro samt Östergötlands län.

Tabell 3 Inskrivna som arbetslösa samt deltagare i program, säsongrensat

Arbetslösa (AF)	2023K3	+/-	2025K4	Deltagare i program	2023K3	+/-	2025K4
Blekinge län	5396	-106	5290	Blekinge län	3404	-377	3027
Dalarnas län	7489	-713	6776	Dalarnas län	3694	-1106	2587
Gotlands län	1227	-93	1133	Gotlands län	591	-66	524
Gävleborgs län	11456	-459	10997	Gävleborgs län	7301	-852	6448
Kalmar län	6787	301	7089	Kalmar län	4105	-359	3745
Kronobergs län	6915	-24	6890	Kronobergs län	4191	-170	4021
Hallands län	8135	862	8997	Hallands län	4287	-364	3922
Jämtlands län	2855	52	2908	Jämtlands län	1365	-174	1191
Jönköpings län	9683	922	10605	Jönköpings län	5285	-70	5215
Norrbottnens län	5098	-393	4706	Norrbottnens län	2622	-742	1880
Skåne län	58032	3931	61963	Skåne län	29492	-1214	28278
Stockholms län	79025	11947	90972	Stockholms län	35160	981	36141
Södermanlands län	12131	-96	12035	Södermanlands län	7275	-1370	5905
Uppsala län	11651	790	12441	Uppsala län	5788	-58	5730
Värmlands län	7940	-167	7774	Värmlands län	4003	-408	3594
Västernorrlands län	6941	-15	6926	Västernorrlands län	3521	-609	2912
Västerbottens län	5055	1820	6875	Västerbottens län	2672	-307	2365
Västmanlands län	10228	1156	11384	Västmanlands län	6395	-144	6251
Västra Götalands län	49403	7332	56735	Västra Götalands län	25612	-58	25554
Örebro län	9677	333	10011	Örebro län	5521	-528	4992
Östergötlands län	15500	830	16330	Östergötlands län	8938	-143	8795

Källa: Macrobond, Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

I nio av 21 län har antalet inskrivna hos Arbetsförmedlingen visserligen minskat jämfört med tredje kvartalet 2023, men generellt har antalet deltagare i program i dessa län samtidigt minskat betydligt mer. Exempelvis i Södermanlands län, där antalet deltagare i program har minskat med 14 gånger fler individer än antalet inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Endast på Gotland har antalet arbetslösa minskat mer än antalet deltagare i program.

Sammantaget har det alltså blivit många färre deltagare i arbetsmarknadspolitiska program sedan sommaren 2023 samtidigt som arbetslösheten ökat. Alla som har blivit arbetslösa skulle inte nödvändigtvis hjälpas av att delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program då vissa ändå snabbt kan finna ett nytt jobb. Ingenting talar dock för att färre skulle vara i behov av stödinsatser nu än innan konjunkturunedgången.

I debatten höjs ibland röster för att det måste ställas högre krav på arbetssökande att flytta till andra delar av landet där arbetsmarknadsläget är mer gynnsamt. Att flytta är dock ett beslut som ofta är förenat med stora kostnader och uppoffringar för den berörde.

Ett alternativ till att flytta är att pendla till regioner med bättre arbetsmarknadsläge. Inom Mälardalsregionen finns stora skillnader i arbetslöshet, vilket talar för att en ytterligare ökad pendling hade varit gynnsam. Detsamma gäller Skåne, Hallands och Blekinge län.

I slutändan är det dock inte var den arbetslösa bor som är avgörande för möjligheterna på arbetsmarknaden utan vilka kunskaper och kvalifikationer personen har. På pappret har Sverige goda förutsättningar för att kunna ge arbetslösa bättre möjligheter genom exempelvis arbetsmarknadsutbildning, men resultatet är ett annat.

Unionens ståndpunkter

Stärk Arbetsförmedlingen

Unionen anser att Arbetsförmedlingen behöver ges bättre förutsättningar att rusta och stärka de arbetslösa. Under de senaste åren har Arbetsförmedlingen genomgått stora förändringar. Hälften av lokalkontoren har lagts ner, tusentals anställda har sagts upp och merparten av myndighetens kontakter med arbetssökande sker idag digitalt. Det påverkar Arbetsförmedlingens förmåga att ge arbetssökande ett bra stöd – i synnerhet till de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Unionen vill stärka Arbetsförmedlingens lokala närvaro, öka antalet arbetsförmedlare och ge myndigheten större frihet att använda sina resurser.

Satsa på utbildning

Unionen anser att fler arbetslösa behöver genomgå utbildning, såväl reguljär utbildning som arbetsmarknadsutbildning. Analysen av matchningen på arbetsmarknaden visar att kompetensbrist kvarstår som ett av företagets största tillväxthinder. Genom utbildning stärks de arbetssökandes kompetens så att de kan matchas mot de jobb som finns och de nya som växer fram. Utbildningsinsatserna bör riktas mot bristyrken. Framför allt behöver antalet deltagare inom arbetsmarknadsutbildning och utbudet av arbetsmarknadsutbildningar öka. Det kräver större flexibilitet mellan Arbetsförmedlingens anslag, förändring av myndighetens strategi kring utbildning och en effektiviserad upphandlingsprocess.

Fler subventionerade anställningar

Unionen anser att fler arbetslösa behöver få en subventionerad anställning. Subventionerade jobb ger arbetslösa erfarenhet och kompetens, vilket stärker möjligheterna att i förlängningen få ett icke subventionerat arbete. Idag används inte stöden i tillräckligt hög utsträckning. För att öka antalet subventionerade anställningar bör de kombineras med intensiva förmedlingsinsatser från Arbetsförmedlingens sida, såsom nära stöd och tät kontakt med arbetsförmedlare. Ett bra exempel är metoden ”Matchning från dag 1” som tidigare använts av Arbetsförmedlingen med goda resultat – den metoden bör återinföras.

SVERIGES STÖRSTA FACKFÖRBUND

Hos oss är alla tjänstemän i det privata arbetslivet
välkomna, oavsett utbildning och befattning.

Bland våra medlemmar hittar du många chefer
och dessutom både egenföretagare och studenter.

Vår vision är att tillsammans skapa framgång,
trygghet och glädje i arbetslivet.